15 -ാം കേരള നിയമസഭ

16 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 2783 **24-02-2026 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്**

മനുഷ്യ–വന്യജീവി സംഘർഷ പ്രദേശങ്ങളെ മേഖലകളായി വിഭജിക്കൽ

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
ശ്രീ. മോൻസ് ജോസഫ്		ശ്രീ. എ. കെ. ശശീന്ദ്രൻ (വനം-വന്യജീവി വകുപ്പ് മന്ത്രി)	
(എ)	സംസ്ഥാനത്തെ മനുഷ്യ–വന്യജീവി സംഘർഷം കുറയ്ക്കാൻ വനം വകുപ്പ് തയ്യാറാക്കുന്ന പദ്ധതികൾ വിശദീകരിക്കാമോ;	(എ)	ഭൂപ്രകൃതി, സംഘർഷങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന വന്യജീവികളുടെ ഇനം, ഭൂവിനിയോഗം, സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക പശ്ചാത്തലം, ജനവാസമേഖലകൾ, കാർഷിക മേഖലകൾ തുടങ്ങിയവയുടെ വൈവിധ്യത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സംസ്ഥാനത്തെ മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷ ലഘൂകരണ-നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് ഇത്തരം സംഘർഷങ്ങൾ കൂടുതലായി അനുഭവപ്പെടുന്ന പ്രദേശങ്ങളെ 12 ലാൻഡ്സ്കേപ്പുകൾ അഥവാ ഭൂപ്രദേശങ്ങളായി തിരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവിടെ അനുഭവപ്പെടുന്ന സംഘർഷങ്ങളുടെ രീതിക്കനുസരിച്ച് ഓരോ ലാൻഡ്സ്കേപ്പിനും ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായ പരിഹാരങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ലാൻഡ്സ്കേപ്പ് തല മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷ ലഘൂകരണ കർമ്മപദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരം ലാൻഡ്സ്കേപ്പ്തല കർമ്മപദ്ധതികളുടെ ആകെത്തുകയായി സംസ്ഥാനതല കർമ്മപദ്ധതിയും തയ്യാറാക്കുന്നുണ്ട്. ഈ കർമ്മപദ്ധതികളുടെ നടത്തിപ്പിന്റെ ഫലപ്രാപ്തി വർഷാവർഷം വിലയിരുത്തി ഭേദഗതികൾ ആവശ്യമായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആയത് വരും വർഷങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടായിരിക്കും നടപ്പിൽ വരുത്തുക. ഇതിലൂടെ വികേന്ദ്രീകൃതവും, പ്രാദേശികമായി അനുയോജ്യവും ഫലപ്രദവുമായ ഇടപെടലുകൾ മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷ ലഘൂകരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഉറപ്പുവരുത്താനാകും. വിവിധ വകുപ്പുകളുടേയും പ്രദേശവാസികളുടേയും സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരുടേയും സഹകരണത്തോടെ നടപ്പാക്കുന്ന ദീർഘകാല ലക്ഷ്യങ്ങളും ഹ്രസ്വകാല ലക്ഷ്യങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്ന പരമ്പരാഗത രീതികളും ആധുനിക സാങ്കേതിക വിദ്യകളും സമന്വയിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് ചുവടെ പറയുന്ന കർമ്മപദ്ധതികളിൽ വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത്.

			മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷ ലഘൂകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിഷയാധിഷ്ഠിതമായി സൂക്ഷ്മതലത്തിൽ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി താഴെ വിവരിക്കും പ്രകാരം 10 മിഷനുകൾ 23/02/2025 ലെ സ.ഉ.(കൈ) നം. 8/2025/വനം പ്രകാരം സർക്കാർ രൂപീകരിച്ച് പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. 1. Mission FFW / Mission Food, Fodder & Water 2. Mission Tribal Knowledge (ഗോത്രഭേരി) 3. Mission Solar Fencing 4. Mission Primary Response Team 5. Mission Real Time Monitoring 6. Mission Sensitization to Public 7. Mission Science on Human Wildlife Conflict 8. Mission Bonnet Macaque 9. Mission Wild Pig 10. Mission SARPA മേൽ 10 മിഷനുകൾ കൂടാതെ സ.ഉ. (കൈ) നം. 1/2026/വനം തീയതി 03/01/2026 പ്രകാരം മിഷൻ മഞ്ഞക്കൊന്ന, മിഷൻ കൃഷി പുനരുജ്ജീവനവും മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷ ലഘൂകരണവും എന്നീ രണ്ട് പുതിയ തീവ്രയജ്ഞ മിഷനുകൾ കൂടി നടപ്പാക്കുന്നതിന് ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.
(ബി)	സംസ്ഥാനത്തെ മനുഷ്യ–വന്യജീവി സംഘർഷ പ്രദേശങ്ങളെ എത്ര മേഖലകളാക്കി തിരിച്ചിട്ടുണ്ട്; വിശദീകരിക്കാമോ;	(ബി)	ഭൂപ്രകൃതി, സംഘർഷങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന വന്യജീവി-കളുടെ ഇനം, ഭൂവിനിയോഗം, സംഘർഷത്തിന്റെ രീതിയും തോതും, പരിഹാരത്തിനായുള്ള ശ്രമങ്ങൾ, സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക പശ്ചാത്തലം, ജനവാസമേ-ഖലകൾ, കാർഷിക മേഖലകൾ തുടങ്ങിയവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സംസ്ഥാനത്തെ മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷ ലഘൂകരണ-നിവാരണ പ്രവർ-ത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് ഇത്തരം സംഘർഷ-ങ്ങൾ കൂടുതലായി അനുഭവപ്പെടുന്ന പ്രദേശങ്ങളെ 12 ലാൻഡ്സ്കേപ്പുകൾ അഥവാ ഭൂപ്രദേശങ്ങളായി തിരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. 1. കണ്ണൂർ–ആറളം ലാൻഡ്സ്കേപ്പ് – കണ്ണൂർ വനം ഡിവിഷനുകൾ; ആറളം, കൊട്ടിയൂർ വന്യജീവി സങ്കേതങ്ങൾ.കാസർഗോഡ് സബ്-ലാൻഡ്സ്കേപ്പ് – കാസർഗോഡ് ഡിവിഷൻ 2. വയനാടൻ ലാൻഡ്സ്കേപ്പ് – നോർത്ത് വയനാട്, സൗത്ത് വയനാട് ഫോറസ്റ്റ് ഡിവിഷനുകൾ; വയനാട് വന്യജീവി സങ്കേതം കോഴിക്കോട് സബ്-ലാൻഡ്സ്കേപ്പ്: മലബാർ

			വന്യജീവി സങ്കേതത്തിനൊപ്പം കോഴിക്കോട് വനം ഡിവിഷൻ 3. നിലമ്പൂർ ലാൻഡ്സ്കേപ്പ് – നിലമ്പൂർ നോർത്ത്, നിലമ്പൂർ സൗത്ത് വനം ഡിവിഷനുകൾ; സൈലന്റ് വാലി നാഷണൽ പാർക്ക്, കരിമ്പുഴ വന്യജീവി സങ്കേതം എന്നിവയുടെ ബഫർ സോൺ 4. മണ്ണാർക്കാട് ലാൻഡ്സ്കേപ്പ് – മണ്ണാർക്കാട് വനം ഡിവിഷൻ; സൈലന്റ് വാലി നാഷണൽ പാർക്കിന്റെ കോർ ഏരിയ 5. പാലക്കാട് ലാൻഡ്സ്കേപ്പ് – പാലക്കാട് വനം ഡിവിഷൻ 6. തൃശ്ശൂർ-പീച്ചി ലാൻഡ്സ്കേപ്പ് – തൃശ്ശൂർ, നെന്മാറ വനം ഡിവിഷനുകൾ; പീച്ചി, ചിമ്മിണി വന്യജീവി സങ്കേതങ്ങൾ, പറമ്പിക്കുളം കടുവാ സങ്കേതം, ചൂലന്നൂർ മയിൽ സങ്കേതം 7. വാഴച്ചാൽ–ചാലക്കുടി ലാൻഡ്സ്കേപ്പ് – വാഴച്ചാൽ, ചാലക്കുടി വനം ഡിവിഷനുകൾ 8. മലയാറ്റൂർ ലാൻഡ്സ്കേപ്പ് – മലയാറ്റൂർ വനം ഡിവിഷൻ; തട്ടേക്കാട് പക്ഷി സങ്കേതം 9. മൂന്നാർ–മാങ്കുളം ലാൻഡ്സ്കേപ്പ് – മറയൂർ, മൂന്നാർ, മാങ്കുളം, കോതമംഗലം എന്നീ വനം ഡിവിഷനുകളും, കോട്ടയം വനം ഡിവിഷന്റെ ഭാഗിക പ്രദേശങ്ങളും കൂടാതെ ഇടുക്കി, മൂന്നാർ വന്യജീവി സങ്കേതങ്ങളും 10. പെരിയാർ-റാന്നി ലാൻഡ്സ്കേപ്പ് – കോട്ടയം, റാന്നി വനം ഡിവിഷനുകളുടെ ഭാഗം; പെരിയാർ കടുവാ സങ്കേതം 11. കോന്നി-തെന്മല ലാൻഡ്സ്കേപ്പ് – കോന്നി, അച്ചൻകോവിൽ, പുനലൂർ, തെന്മല വനം ഡിവിഷനുകൾ 12. അഗസ്ത്യമല-തിരുവനന്തപുരം ലാൻഡ്സ്കേപ്പ് – തിരുവനന്തപുരം വനം ഡിവിഷൻ, അഗസ്ത്യവനം ബയോളജിക്കൽ പാർക്ക്, ശെന്തുരുണി, നെയ്യാർ, പേപ്പാറ വന്യജീവി സങ്കേതങ്ങൾ.
(സി)	കേരളത്തിൽ മനുഷ്യ–വന്യജീവി സംഘർഷം രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന പഞ്ചായത്ത് പ്രദേശങ്ങളുടെ എണ്ണം എത്ര;	(സി)	സംസ്ഥാനത്തെ 273 പഞ്ചായത്തുകൾ മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷ ബാധിത പ്രദേശങ്ങളായി മാപ്പ് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.
(ഡി)	മനുഷ്യ വന്യജീവി സംഘർഷം രൂക്ഷമായ ഹോട്ട് സ്പോട്ടുകൾ ഏതൊക്കെയാണ്; വിവരിക്കാമോ?	(ഡി)	സംസ്ഥാനത്തെ 273 പഞ്ചായത്തുകളിൽ മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷമുള്ളതായും 30 പഞ്ചായത്തുകളിൽ അധികമായി അനുഭവപ്പെടുന്ന

			ഹോട്സ്പോട്ടുകളായും വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഹോട്ട്സ്പോട്ടുകളുടെ പട്ടിക അനുബന്ധമായി ചേർക്കുന്നു.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

അനുബന്ധം

#	വിഭാഗം	പഞ്ചായത്ത് / മുനിസിപ്പാലിറ്റി
1	അതി തീവ്ര സംഘർഷ ബാധിതം	മാനന്തവാടി (മുനിസിപ്പാലിറ്റി)
2		സുൽത്താൻ ബത്തേരി
3		കുട്ടമ്പുഴ
4		മാങ്കുളം
5		നൂൽപ്പുഴ
6		പനമരം
7		തവിഞ്ഞാൽ
8		തിരുനെല്ലി
9		തൊണ്ടർനാട്
10	തീവ്ര സംഘർഷ ബാധിതം	അഗളി
11		ആറളം
12		ആര്യങ്കാവ്
13		അയ്യമ്പുഴ
14		കാന്തല്ലൂർ
15		കേളകം
16		കോടശ്ശേരി
17		കുവപ്പടി
18		കൊട്ടപ്പാടി
19		കൊട്ടിയൂർ
20		കുളത്തുപ്പുഴ
21		മീനങ്ങാടി
22		മുള്ളംകൊല്ലി
23		പയ്യാവൂർ
24		പെരിങ്ങമ്മല
25		പിണ്ടിമന
26		പൂത്താടി
27		പുൽപ്പള്ളി
28		ഷോളയാർ
29		വെള്ളമുണ്ട
30		വേങ്ങൂർ